

Pantelhó

Proceso Electoral Local
Extraordinario 2025

**STSOBOJIBAL CHA'OXCHAJP YA'IYEJAL
BIT'IL K'OT TA PASEL TE SCHA'TSAEL
J-AT'EL PATAN TA JTEJKLUM K'ALAL
MABA YORAILUK, *PANTHELÓ 2025***

Dirección Ejecutiva de Organización Electoral

Mayo 2026.

PANTELHÓ

Te slumal *Pantelhó* ja' xajtal lum ay ta *región Altos* ta Chiapas, te sbiile ay ta bats'il k'op tsotsil, ya sk'an yal "Spamte'al ja'" te sk'oplal sbiil. Ay niwan sta 136.6 km^2 te sk'inalul sok ay 26,391 swinkilel (2020). Spisilik bats'il antswiniketik te swinkilele, ya sta ta 90% te ya xk'opojik ta bats'il k'op tsotsil sok ta tseltal.

SK'OPLALIL JTEJKLUM YU'UN SMANTALINEJ SBAIK

K'alal la yich' tsael te j-at'el patanetik ta 2024, te *Consejo Distrital 02* yu'un te *Instituto Nacional Electoral (INE)* la yich'ik ta wenta yanyantik nopjibaletik ta stojol bit'il ya yich' chajpanel te stsael j-at'el patanetik ja' le' la yilik bin ya spasik skaj yu'un te maba snaojik te bina ya xk'ot ta pasel. Stukelik, la stijik ta yan yawil te kaxaetik, ta patil, ts'uj yu'unik te kaxaetike.

Ja' jich la yich' nopel yu'un te ay tulán k'op-a sok te ay la yich'ik nutsel te swinkilel te jtejklume, jich yu'un wokol la yilik ta schajbanel te mach'atik ya x-ayin ta *mesa directiva* ta swenta skanantayel te yawil junetik sok ta schajbanel sk'aalel te stsael jtuuneletik.

Ta stojol te k'op into, te Instituto yu'un *Elecciones* sok *Participación Ciudadana (IEPC)* maba la yich' ta muk' k'alal la yich' tsael te jtuuneletik ta 2024, meel maba lamal k'inal yu'unik te lume.

Te bit'il la skanantay sbaik, te *Congreso* yu'un *Estado* la spas jun *Concejo* ta jtejk lum. Ja'into la yich' makel sok ja' la schajban te *Tribunal Electoral* yu'un slumalil *Chiapas* ta sbalunebal sk'aalel yu'un *diciembre* ta 2024, te ja' la yich' ta muk'. Te Tribunal la yal te maba ayuk ta mantalil yakuk yich' pasel schebal welta xan te scha'tsael te j-at'el patanetik sok ay laj yan sbe te bit'il ya sk'an stsawanike. Janix jich maba ya sk'anik te ya xjalaj te at'elil ya spasik k'alal ya stsawanbanik, meel teme maba jalaje ja' jich ora ya stsakik beel te yat'elik te k'alal ya x-ochik ta at'el te yantik j-at'el patanetik sok ja' jich te swinkilel jtejklum oranax snaik te mach'a tsabilik jilel ta j-at'el patan.

Ja'nax yu'un, ta jun scha'winik sk'alel yu'un *mayo* ta sjawilal 2025, te *Sala Superior* ta *Tribunal Electoral* yu'un *Poder Judicial* ay ta slumalil *México* jalaj cheb-oxeb k'aal ta sujt'esel sk'oplal te binti la yich' chajbanel sok ta sjawilal 2025 la yak' mantal ta spasel te yakuk scha' tsaik te j-at'el patanetik.

Ta sch'uunel sk'oplal te beluk la yich' chajbanel, ta yoxebal sk'aalel yu'un *junio* ta sjawilal 2025 te *Congreso* yu'un *Estado* la slok'esbey sk'oplalil, la yak'bey sk'aalil ta jo'lajuneb

sk'aalel yu'un *junio* te ya xjajch'ik ta yilel bit'il stsawanik, sok ta 31 yu'un *Agosto* jil sk'aalil ta stsaal j-at'el patanetik. Ja' le' abi, te *IEPC* la yak' sk'op te ja'nani sk'aalil uk te ya xkaj yilik beel sok junax la skitsik jwel jun sok te *INE* soknix te *Secretaría* yu'un *Seguridad* del Pueblo, ja'me ya xkoltaywan ta scholbeyel sk'oplal te stsaal j-at'el patanetik sok yilel ta lek te yakuk sk'ejik te sjunale soknix te at'ejibaletik ya xtuun ta stsaal j-at'el patanetik ja'to teme la yich' ajtayel ta chinam tak'in te jayeb ta jtul antswiniketik tsawanik.

SPUKBEYEL SK'OPLAL TE SCHAPOJIL A'IEJ TA STSAEL J-AT'EL PATANETIK

Ta swenta spukbeyel sk'oplal ta stojol te yajwal lum te yach'il a'iej yu'un stsaal te j-at'el patanetik, la yich' pasel cha'oxkum at'elil, ja' la spukbey ya'iejul yu'un jamalnax ya xbajt' sk'oplal, bin yu'un jich ya stsawanik.

Te bin tulan at'eliletik la yich'tilan pasel:

- Spasbeyel cha'oxkum sjunal ta kaxlan k'op, bats'il k'op tsotsil sok ta tselta.
- Spukbeyel ya'iejal ta spukjibal k'op a'iejetik sok ta aparatoetik
- Slabtiklanbey sk'oplal ta spak'ul nanatik mok yak'el ta chinam tak'in
- Spukbeyel sk'oplal chajbanbil a'iej sok a'iejetik sjok'ijyojik
- Spasel slok'ombail at'ejibaletik sok st'unbeyel sk'oplal banti ya xpuk beel

Ja'ik te at'eliletik into la yak'ik ta nael sok te antswiniketik te bin ut'il ay sk'oplalil sok ja' jich k'ot ta sk'abik.

La organización del proceso electoral se estructuró en tres etapas, por lo que se presentan los aspectos más relevantes:

Oxkum te bin ut'il la yich' chajbanel ta stsaal j-at'el patanetik, ya yich' choel sk'oplal te binti tulan sk'oplalik:

SBA AT'ELIL: SCHAJBANEL STSAEL J-AT'EL PATANETIK

Le' ta sbabial at'elil into la yich' chapel te mach'atik x-ayinik ta at'el ta *Consejo Municipal Electoral*, te jajch' yat'el ta sjolajunebal sk'aalel yu'un julio ta sjawilal 2025 sok ja' la yil bit'il la yich' tsaal te j-at'el patanetik.

La stik' sbaik te partiroetik, *Movimiento Ciudadano*, *MORENA* sok *Redes Sociales Progresistas Chiapas*. La snajk'anik sbiilik 45 ta jtul k'ot te mach'a x-och ta j-at'el patanetik swenta junax ya x-at'ejik ta Ayuntamiento (42/chaneb scha'winik ta jtul antsetik sok 21/jun scha'winik ta jtul winiketik), sok oxtul xan j-at'elletik x-ochik ta Peserencia yu'un te jtejkulum

(1/jtul ants sok 2/cha'tul winiketik) sok mayuk mach'a yan la yak' tsakel sbiil le'a te maba ay ta partiroetik.

Spisil te mach'atik la snajk'an sbiilik le' nainemik ta jteyklum, bats'il jwolwanejetik, te pajaluk yak' sbiilik ta ants ta winik sok ta yak'el sk'op te ch'iel keremetik.

YA'ANTAYEL TA KOMON SOK SLEEL LAMALUK KUXINELIK

Ta swenta spasel yat'elul te scha'tsael j-atel patanetik te *Proceso Electoral Local Extraordinario (PELE) 2025*, sok ta yich'el muk' te bin la yich' alel yu'un te muk'ul jtuunel, ta yilel te lekuk xbajt' ta stsael j-at'el patanetik, ta smeलेलil sok lamaluk k'inal ya yich' pasel, la sle'ik sk'aalel "Ta Ya'antayel ta komon sok sleel lamaluk skuxinelik". Ja' te k'aalil into la yich leel swenta ya'antayik sok te swinkilel lum sok ja' jich lamal xk'ax k'aal yu'unik ta yak'el ta ilel yip sk'opik k'alal ya stsaik yat'el spatantik.

Te Ya'antayel ta komon sok sleel lamaluk skuxinelik ja' la schajbanik te *Secretaría General* yu'un *Gobierno* sok *Mediación*, ja' junax la spasik sok te *IEPC*. Ja'into a'anik te jtuuneletik sok jwolwanej yu'un te komunaletik, soknix te jwolwanejetik yu'un te *Junta Local Ejecutiva* yu'un *INE* sok te *IEPC*, ja' la yilik te bit'il ya yich' chajbanel ta lek yu'un te tulan k'op ay ta teyklum sok yak'beyel sna stojol te *Tribunal Electoral*.

Waxakeb ta kum sk'oplal te bin la yich' a'antayel ta *junio* sok ta *agosto* ta sjawilal 2025, ja'ik into la stulantes xan te junax at'elil la spasik te jtuuneletik sok te yajwal lum, sok te jich ya xk'ot ta pasel bit'il la yak' sk'opik, lamaluk sok te yakuk x-ich'wanik ta muk'.

YA'ANTAYIK SOK JCHAJBANBEL SBAIK TA AT'EL SOK YANTIK JTUUNELETIK

Ta stojol schajbanel te stsasael j-at'el patanetik, la yich' kitsel cha'wel junetik te banti ya yal te junax ya x-at'ejik: ta sbabial sok *INE* ta yan sok te *Secretaría* yu'un *Seguridad del Pueblo* yu'un *Chiapas*. Te sbabiale, ja' la schajban te banti la yich' ak'el te yawiletik sok ja' la yal bin swental te kaxaetik, yan te schebale, la yal te binti ya yich' pasel swenta mayuk xjajch' k'op yu'un sok ayuk ta k'ejel spisil te junetik ya xtuun k'alal stsaik te j-at'el patanetik.

YA'ANTAYEL YU'UN MA STAIK K'OP SOK ILBILUK YU'UN CHAOXTUL JTUNELETIK

Ta sch'uunel te beluk k'ot ta chapel yu'un te *Tribunal Electoral*, la snajk'anik sk'oplalil Ya'antayel yu'un ma staik k'op sok Ilbiluk yu'un Cha'oxtul Jtuuneletik/ Mesa de Seguridad

y Seguimiento Interinstitucional swenta mayuk k'op staik k'alal ya yich' tsael te j-at'el patanetik sok mayuk spasik kera. Le'into k'ot te j-at'el patanetik yu'un spamal *México*, yu'un *Chiapas* sok te jtuuneletik ya yilik bit'il yich' tsael te j-at'el patanetik, swenta schajp sbaik ta yilel mayuk k'op sok ta skanantayel antswiniketik k'alal mato xjajch yorail, k'alal ya xk'ot sk'aalil sok k'alal sk'ax sk'aalel te stsael j-at'el patanetik.

Ta *julio* sok ta *agosto* ta sjawilal 2025 la stsojb sbaik ta at'el sok, k'alal mato k'oem sk'aalel, la snajk'anik jilel sk'oplal swenta ya yilik beel ta juju-ajk' sok teme ay bina xk'ot ta pasel. Wokol la yalik te jich la snopik ta schajbanel, ta yorail stsael j-at'el patanetik lek-a lok' ta pasel sok mayuk k'op la staik, la stulantesbeyik sk'oplal te ich'bilik ta muk' te swinkilel jtejklume.

SCHEBAL AT'ELIL: SK'AALIL STSAEL J-AT'EL PATANETIK

Ta 31 yu'un agosto ta sjawilal 2025, ta 8:00/waxakeb ora, te *Consejo General* yu'un *Instituto* sok te *Consejo Municipal Electoral* ta *Pantelhó* la schapik yorail x-a'anik swenta yu'un ya yilik beel te bit'il ya xk'ot ta pasel te stsael j-at'el patanetik sok ta yilel oranax teme ay bina k'ot ta pasel.

Ta jujuntik a'iyejil, te jtuuneletik ya yilik bit'il ta stsael j-at'el patanetik la st'unik beel te bit'il k'ot ta pasel sok te *Sistema* yu'un *Información* swenta spasik beel te *Jornada Electoral (SIJE)*, ja' yu'un la yich' iluley te kaxaetike, ja'nix jich le' ayik te j-at'el patanetik la ya'anbeyik sk'oplal, sok te jwolwanejetik yu'un partiroetik te tsakbilik sbiilik, teme ay k'op a'iyej k'axem te la yich' najk'anel sok te jkanantaywanejik ta yilel stsael j-at'el patanetik.

K'alal la sta yorail stsael te j-at'el patanetik, ta swenta stulantesel sk'oplal mantalil yu'un mayuk lot, te tojnax spasik bit'il ya yal ta mantal sok yich'ojik muk' yu'un te swinkilel lum, la yich' ich'el ta muk' 23/oxeb scha'winik spukjibal a'yejetik, te ja'ik la smakik, sok ja' ik'wanik ta yak'el yu'el sk'opik te antswiniketik sok ja'iknix la spukbeyik sk'oplal ilbil a'iyej ta swenta yorail stsael j-at'el patanetik ta jtejklum Pantelhó.

La yich' ak'el 28/waxakeb scha'winik kaxaetik, ja'nix jich, at'ejotik sok 27/jukeb scha'winik ta jtul mach'atik ilwanik ta yorail stsael j-at'el patanetik. Sok 15,260 ta jtul te antswiniketik tsakbil sbiilik sok te mach'atik ay skretensialik ya sta 15,256 ta jtulik, ja' jich la yich' ajtayel ta *abril* ta sjawilal 2024.

K'alal laj yorail te at'elil, te binti tulan xan tal sk'oplal ja'me te la yich' ich'el bayal ta jljajts te kaxaetik melel le' ayik beel te sjunal antswiniketik k'ot stsaik yat'el spatanik ta jtejklum. Ta

stojol ma staik k’op yu’un a, la slebeyik yawil ta yopisina *IEPC* ta *Tuxtla Gutiérrez, Chiapas*, ja’ jich bit’il la scholbey sk’oplal ta banti a’iyej tsakbil yu’un te *Consejo Distrital 02* yu’un *INE* ay ta Bochil. Le’ ta banti yan yawil la stsakik 28/waxakeb scha’winik ta jlajts kaxaetik, jichme yak’ik ta ilel te la schap sbaik te jtuuneletik ta spamal *México* sok yu’un *Chiapas*, jtuuneletik ta yilel stsael j-at’el patanetik, partiroetik, jkanantaywanejetik yu’un ajwalil sok swinkilel te jtejklume.

YOXEBAL AT’ELIL: YAJTAYEL JAYEB TA JTUL TE MACH’ATIK TSAWANIK

Ta 1/sbial sk’aalil yu’un *septiembre* ta sjawilal 2025, te *Consejo Municipal Electoral (CME)* yu’un Pantelhó, jtsojbwan ta at’el swenta slebeyik sjuy te jwel aktaetik maba chikanik mok maba chikan ta k’oponel soknix maba junax ayik ta slajtsallajts yantik junetik la yich’ tsakel te k’alal laj yorail Stsael J-at’el patanetik. Ja’ te at’elil into la yich chapel sok te jwolwanejetik yu’un te partiroetik ich’bilik ta muk’.

Patil ta oranax la yich pasel te stsael j-at’el patanetik k’alal mato yich’oj ajtayel te junetik, ja’ le’ la yich’ ta chapel sok te jtuuneletik te bin la snopik ta stojol te bina la staik ta ilel k’alal la yajtayik te junetik. Ja’ik into la sbeentes xan te at’elil spastaj sok te yakuk snopik xan ta lek te lekuk spasbeyik yat’elul te jun yajtayik ta chinam tak’in.

Ta 2/schebal sk’aalil yu’un *septiembre* ta sjawilal 2025, te *CME* yu’un te jtejk lum la yich ta muk’ te *Sesión Especial Permanente de Cómputo* ta yilel te mach’atik tsaotik ta j-at’el patan ta Ayuntamiento, ja’ la yich’ pasel ta yan snail ay ta *Instituto* ta *Tuxtla Gutiérrez, Chiapas*. Jich la yich’ nopel swenta yich’ kanantayel ta lek te junetik kitsbil soknix ta skanantayel uk te mach’atik le’ ayik ta yilel bit’il k’ot ta pasel te at’elil. K’alal la yich’ ajtayel ta chinam tak’in, la yich’ pajel 25/jo’eb scha’winik aktaetik sok la scha’ yajtayik oxeb kaxaetik. K’alal alaj te at’elil into sok te la yich’ik ta muk’ mach’a ju’ yu’une, te *Consejo* la yal te ja’ yich’ik ta muk’ te bit’il alok’ ta ajtayel ta junetik sok ja’ la yak’bey jwel jun te mach’atik bayal swikilel lok’ ta ajtayel ta stojolik, ja’ te Partido Redes Sociales Progresistas Chiapas, te bayal swinkilel alok’ ta stojolik te ja’me la yich’ik ta muk’ bi, ja’ jich alok’ bit’il into:

Jtejklum		morena		Maba yak’oj sbiilik	Maba ich’bil ta muk’	Jayeb ta spisil tsawanik	Mach’atik ay INE yu’un	% Yak’el sk’op antswiniketik
Pantelhó	748	3,277	4,580	0	211	8,816	15,256	57.78

Teme ya ak'an anabey xan sk'oplal, ya stak' ata ta sjunal Stsobjibal Cha'oxchajp Ya'iyejal, ja'nax ya alok'esbey slok'ombail sok apejchpejch tak'in ta banti enlace jich ya stak' awil:

